

Η σημασία των Μυστηρίων της Εκκλησίας για την τελείωση του ανθρώπου (3ο Μέρος)

[/ Πεμπτουσία](#)



Όπως προαναφέραμε, η δύναμη αυτή της θείας Χάριτος μένει ανενέργητη αν δεν θελήσει κι' αν δεν συνεργήσει και ο άνθρωπος. Ο κίνδυνος της «εκπτώσεως» του ένεκα της ραθυμίας υφίσταται πάντοτε, εάν δεν επανέλθει στην φύλαξη της πρώτης εντολής του «εργάζεσθαι και φυλάττειν» (Γεν. β' 15). Το φόβο αυτό της εκπτώσεως από τη Χάρη συναντούμε έντονο στη ζωή των αγίων Πατέρων μας, οι οποίοι εβίωσαν την παρούσα ζωή κατεργαζόμενοι τη σωτηρία τους «μετά φόβου και τρόμου» (Φιλιπ. β' 12), έχοντας πλήρη συνείδηση της έμφυτης στον «παλαιόν άνθρωπον» ραθυμίας και φιλαυτίας.



Η αγιαστική χάρη την οποίαν παρέχει το Βάπτισμα δεν αφορά μόνο το ψυχικό κόσμο του ανθρώπου, αλλά ολόκληρο το ψυχοσωματικό είναι του. Ο βαπτιζόμενος ομολογείται Υιός του Θεού, αναγεννάται στο όνομα της μακαρίας Τριάδος, και προσβλέπει στη μελλοντική θέωση κατά την «παλιγγενεσίαν», οπότε θα εκπληρωθούν όλες οι επαγγελίες του Θεού. Όπως το νήπιο που έχει από τους γονείς του τη φυσική δύναμη να γίνει άνδρας και την κληρονομική εξουσία πάνω στην πατρική περιουσία, την οποίαν όμως εξουσία δεν μπορεί να ενασκήσει αν δεν

ενηλικιωθεί, κατά παρόμοιο τρόπο και η Χάρης του αγίου Βαπτίσματος παρέχει στον άνθρωπο τον αρραβώνα του Πνεύματος και της θείας υιοθεσίας ήδη από την κολυμβήθρα· την ολοκλήρωση όμως της επαγγελίας θα λάβει στο μέλλον, μετά την ανάσταση των νεκρών. Η περίοδος της ζωής μας εδώ στη γη πρέπει να είναι πνευματική αύξηση «εις άνδρα τέλειον, εις μέτρον ηλικίας του πληρώματος του Χριστού» (Εφεσ. δ' 13), όπου συναντάται να συνεργάζεται η θεία Χάρης πλήρως με τη δική μας πρόθεση και θέληση.

Η υπακοή και υποταγή του ανθρώπου στο θείο θέλημα κάνει ώστε η ενοικούσα Χάρης του Πνεύματος να παραμείνει ενεργής σ' όλο το ψυχοσωματικό είναι του, ώστε να μη πλανηθεί από την απάτη της αμαρτίας. Εάν παραμείνει ο άνθρωπος σ' αυτή την κατάσταση, τότε η θεία Χάρης προχωρεί στην κάθαρση του εσωτερικού του κόσμου: πρώτα καθαρίζεται και φωτίζεται ο νους και μετά η καρδιά, οπότε η ψυχή φωτίζεται και αρχίζει να πληροφορείται την πνευματική της κατάσταση και να αισθάνεται τις αξίες της μέλλουσας ζωής.

Το πιο ζωντανό παράδειγμα για τον πιστό, πρέπει να είναι η ζωή του Χριστού που είναι και το αληθινό πρότυπο, γιατί μόνον εκεί βρίσκουμε την ακριβή και πλήρη συνάντηση του κτιστού ανθρώπου και της θείας Χάριτος. Οι θεοφόροι Πατέρες επιμένουν ότι πρέπει να ελέγχουμε και να εξετάζουμε το βαθμό της πνευματικής προκοπής μας, γιατί η θεία Χάρης που αντλούμε από τα ιερά Μυστήρια δεν είναι αφηρημένες υποσχέσεις ή σύμβολα. Είναι η ζωντανή παρουσία του Χριστού, τον οποίον ενδυθήκαμε στο Βάπτισμα: «Όσοι εις Χριστόν εβαπτίσθητε, Χριστόν ενεδύσασθε» (Γαλ. γ' 27). Με το Βάπτισμα Του ενδυόμεθα, με τη θεία Μετάληψη Τον λαμβάνουμε μέσα μας, ώστε και μέσα μας και έξω μας να είμαστε Χριστοφόροι και Πνευματοφόροι. Εάν, αντίθετα, ζητούμε να δουλεύσουμε «δυσί κυρίοις» ή μάλλον να ανήκουμε στον πονηρό, τότε η Χάρης θα μας εγκαταλείψει, ο δε Χριστός θα πει και πάλι με παράπονο ότι, «ουκ έχει που την κεφαλήν κλίνη», γιατί έσωθεν είμαστε γεμάτοι φωλεάς πετεινών και αλωπέκων!

Το δεύτερο μεγάλο Μυστήριο είναι η Θεία Ευχαριστία, η Θεία Κοινωνία. Είναι αλληλένδετα με το Βάπτισμα· το ένα οδηγεί στο άλλο και τα δύο μαζί στην τελείωση του ανθρώπου και τον οδηγεί στην ανάκτηση του αρχικού «κατ' εικόνα». Η θεία Ευχαριστία τον τελειοποιεί και τον οδηγεί στο «καθ' ομοίωσιν», στο οποίο ολοκληρώνεται ο σκοπός της δημιουργίας.

Η θεία Ευχαριστία φανερώνει την άπειρη αγάπη του Θεού προς τον άνθρωπο. Θέλοντας ο Θεός να μας πλησιάσει και να μας μεταδώσει την αγάπη Του, έστειλε τον Υιό Του που συγκατέβηκε και έγινε όμοιος με μας· επειδή εμείς έχουμε σάρκα και αίμα, «και αυτός παραπλησίως μετέσχε των αυτών» (Εβρ. β' 14). Έτσι τώρα,

με τα στοιχεία της σάρκας και του αίματος που φόρεσε για χάρη μας, επικοινωνεί μαζί μας, γινόμενος «εν Σώμα και εν Πνεύμα» μαζί μας, κι' εμείς σύσσωμοι και σύναιμοι στη Θεανδρική Του ύπαρξη. Δίκαια λοιπόν «ουκέτι ημάς λέγει δούλους», αλλά «φίλους» (Ιω. ιε' 15)· κι όχι μόνο αυτό, αλλά και «αδελφούς» και «συγκληρονόμους» Του (Μάρκ. γ' 35, Ρωμ. η' 17) μας θεωρεί, αφού ο Πατέρας Του γίνεται και δικός μας Πατέρας (Ιω. κ' 17). Έτσι, ο Χριστός γίνεται για μας το παν, και μητέρα και πατέρα γιατί διά μεν του Βαπτίσματος μας αναγεννά, διά δε της θείας Ευχαριστίας μας τρέφει, όπως η μητέρα διά του μαστού το τέκνο. Πόσο θείο και ανέκφραστο είναι αλήθεια το μυστήριο τούτο της θείας Ευχαριστίας!

Όπως αναφέραμε, η πρόσληψη της ανθρώπινης φύσης στην Υπόσταση του Θεού Λόγου έγινε αιτία θεώσεως για τους ανθρώπους. Ενωμένος τώρα ο κάθε πιστός με τον Χριστό, γίνεται ναός της όλης Θεότητας, γιατί τα Πρόσωπα της Αγίας Τριάδος είναι αχώριστα. Όπως στο σώμα του Χριστού «κατοικεί παν το πλήρωμα της Θεότητας» (Κολ. β' 9), έτσι και στους γενομένους «συσσώμους» Του ενοικεί η Αγία Τριάς. «Και ενώνεται με τις ανθρώπινες υπάρξεις των πιστών, και με τον καθένα ξεχωριστά, με την μετάληψη του αγίου σώματός του, και γίνεται ένα σώμα με εμάς και μας κάνει ναό ολόκληρης της Θεότητας», λέει ο Άγιος Γρηγόριος Παλαμάς. Κατά τον ίδιο Πατέρα, η θεία Ευχαριστία έχει και ένα βαθύ εσχατολογικό νόημα, γιατί η κοινωνία του σώματος και του αίματος του Χριστού είναι ο αρραβώνας της θεώσεως του ανθρώπου, της μέλλουσας κοινωνίας και ενώσεώς του με τον Χριστό στην ουράνια Βασιλεία Του. Η θέωση είναι ζωντανή πραγματικότητα που αρχίζει από αυτή τη ζωή και ολοκληρώνεται στην άλλη.

Ο άμεσος αυτός και προσωπικός σύνδεσμος κάθε πιστού με τον Χριστό διά της θείας Ευχαριστίας έχει ως συνέπεια και την πραγματική ενότητα των πιστών μεταξύ τους σε μια κοινωνία, την Εκκλησία Του, η οποία αποτελεί την «καινήν κτίσιν», μέσα στην οποία «ανακεφαλαιώνει εν εαυτώ τα πάντα».

Η φροντίδα και η υποχρέωση του πιστού δεν σταματά έως εδώ, στο να ετοιμαστεί για να μετάσχει στα Μυστήρια, αλλά πρέπει να παρατείνεται σ' όλη του τη ζωή, σ' όλες του τις πράξεις και ενέργειες, για να βρίσκει ανταπόκριση ο εισελθών μέσα Θεός Λόγος. Όποιος δέχεται μέσα του τον Χριστό, πρέπει να ξέρει ότι τον καθιστά κύριον όλης της ζωής του, της συνειδήσεώς του, της σκέψεώς του, των πόθων του και των ενεργειών του· μόνον έτσι γίνεται η ποθητή μεταβολή που καθιστά τον άνθρωπο χριστοειδή.

Με συντομία αναφερθήκαμε στα δύο κυριότερα από τα αορίστου —όπως είπαμε— αριθμού Μυστήρια της Εκκλησίας μας, και ευχόμεθα η θεία Χάρις του Χριστού μας να μας ικανώνει στην ακατάκριτη σ' αυτά μετοχή μας και στον εξ αυτών πηγάζοντα αγιασμό.

(Γέροντος Ιωσήφ, Λόγοι Παρακλήσεως, Ψυχωφελή Βατοπαιδινά 15, εκδ. Ι.Μ.Μ. Βατοπαιδίου, σ.292-302).